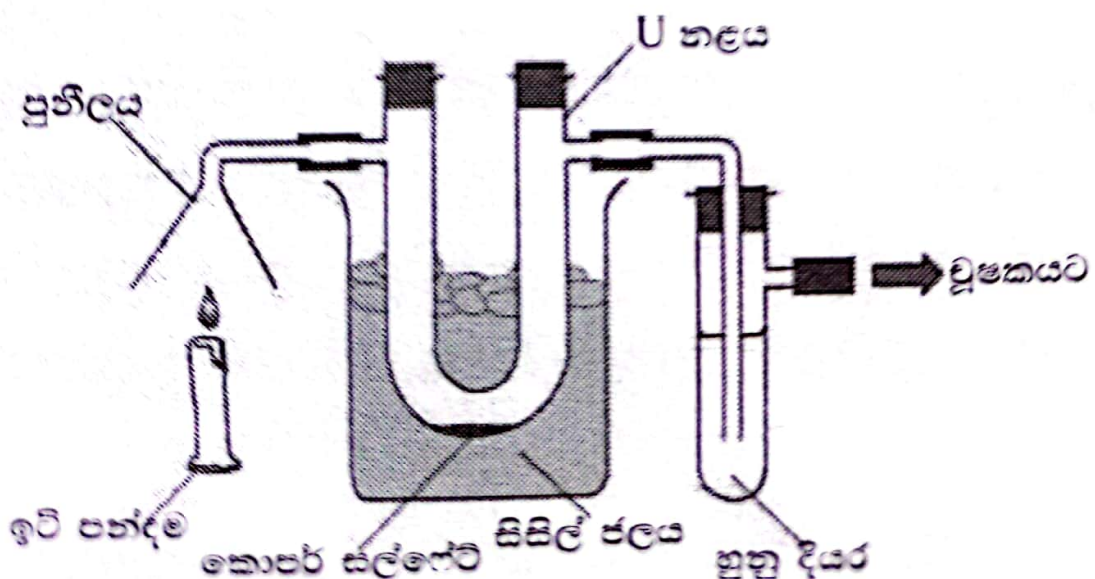

හයිඩ්රොකාබන හා ජීවායේ ව්‍යුත්පන්න

හයිඩ්රොකාබන්

කාබන් සහ හයිඩ්රජන්වලින් පමණක්
සමන්විත කාබනික සංයෝග
හයිඩ්රොකාබන් යනුවෙන්
හඳුන්වනු ලැබේ.

ඉටිවල කාබන් හා හයිඩ්රජන් අඩංගු
බව තහවුරු කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරකම්

හයිඩ්රොකාබනවල ව්‍යුහ පදනම් කරගනිමින් ඒවා වර්ගීකරණය කරන ආකාරය

- ♦ ඇල්කේන
- ♦ ඇල්කීන
- ♦ ඇල්කයීන

ඇල්කේන

- ♦ ඇතැම් හයිඩ්රොකාබන් අණුවක කාබන් පරමාණු බැඳී ඇත්තේ තනි සහ සංයුජ බන්ධනවලින් පමණක් වේ. එවැනි හයිඩ්රොකාබන ඇල්කේන යනුවෙන් හැඳින්වේ.
- ♦ බොරතෙල් යනු ඇල්කේන මිශ්‍රණයකි.
- ♦ ඇල්කේන කුලයේ පොදු සූත්‍රය C_nH_{2n+2} වේ.

කාබන් පරමාණු 1 - 5 දක්වා
වහ ඇල්කේනවල සූත්‍ර හා එම
ඇල්කේනවල නාම

අණුක සූත්‍රය	ඇල්කේනයේ නම
CH_4	මෙතේන්
C_2H_6	එතේන්
C_3H_8	ප්‍රොපේන්
C_4H_{10}	බියුටේන්
C_5H_{12}	පෙන්ටේන්

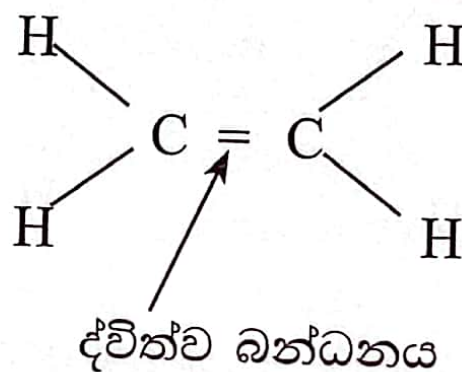
කාබන් පරමාණු 1 - 5 දක්වා
ඇල්කේනවල අණුක සූත්‍ර හා ව්‍යුහ සූත්‍ර

අණුක සූත්‍රය	ව්‍යුහ සූත්‍රය
CH_4	$\begin{array}{c} \text{H} \\ \\ \text{H} - \text{C} - \text{H} \\ \\ \text{H} \end{array}$
C_2H_6	$\begin{array}{c} \text{H} \quad \text{H} \\ \quad \\ \text{H} - \text{C} - \text{C} - \text{H} \\ \quad \\ \text{H} \quad \text{H} \end{array}$
C_3H_8	$\begin{array}{c} \text{H} \quad \text{H} \quad \text{H} \\ \quad \quad \\ \text{H} - \text{C} - \text{C} - \text{C} - \text{H} \\ \quad \quad \\ \text{H} \quad \text{H} \quad \text{H} \end{array}$

C_3H_{10}	<pre> H H H H H - C - C - C - C - H H H H H </pre>
C_5H_{12}	<pre> H H H H H H - C - C - C - C - C - H H H H H </pre>

ඇල්කීන

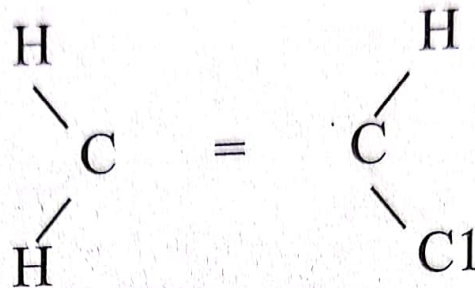
- ◆ කාබන් හා. කාබන් අතර ද්විත්ව බන්ධන එකක් හෝ වැඩි ගණනක් පවතින හයිඩ්රොකාබන ඇල්කීන ලෙස වර්ග කෙරේ.
- ◆ සරල ම ඇල්කීනය වන එතීන්වල අණුක සූත්‍රය C_2H_4 වේ.
- ◆ එහි ව්‍යුහ සූත්‍රය මෙසේය

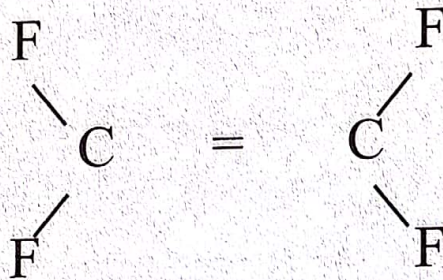

චිතින්වල ව්‍යුත්පන්න

- ◆ ක්ලෝරොඑතීන් - C_2H_3Cl

- ◆ ටෙට්‍රාෆ්ලුවොරොඑතීන් - C_2F_4

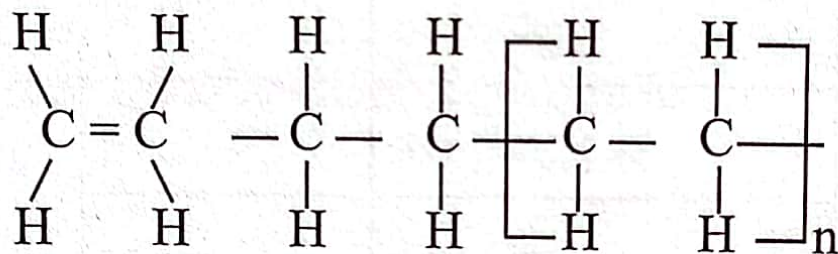
බහු අවයවක

- ◆ කුඩා අණු රැසක් එකිනෙක සමඟ සම්බන්ධ වී සෑදෙන විශාල අණු බහු අවයවක ලෙස හැඳින්වේ.
- ◆ බහු අවයවක සෑදීමේ ක්‍රියාවලිය බහු අවයවීකරණය ලෙස හැඳින්වේ.
- ◆ බහු අවයවක නිර්මාණය වී ඇති කුඩා අණු ඒක අවයවයක ලෙසත්, ඒක අවයවක බහු අවයවීකරණයෙන්

සෑදෙන විශාල අණු බහු අවයවක ලෙසත් හැඳින්වේ.

- ◆ බහු අවයවකයේ අඩංගු මූලික ව්‍යුහ ඒකක, පුනරාවර්තන ඒකක නම් වේ.

**පොලිතීන්වල බහු අවයවකය,
පුනරාවර්තන හා ඒක අවයවකය
ඒකකය**

ඒක පුනරාවර්තන බහු අවයවකය ඒකකය
අවයවකය

**සම්භවය මත පදනම්ව බහු අවයවක
වර්ග කිරීම**

- ◆ සම්භවය අනුව බහු අවයවක ස්වාභාවික හා කෘත්‍රිම බහු අවයවක ලෙස වර්ග දෙකකට බෙදිය හැකිය.
- ◆ ඒ අනුව, ස්වාභාවික සත්ත්ව කොටස් තුළ හෝ ශාක කොටස් තුළ පවතින බහු අවයවක ස්වාභාවික බහු අවයවක ලෙස හැඳින්වේ.

- ◆ කෘත්‍රිම වශයෙන් පිළියෙල කරනු ලබන බහු අවයවක කෘත්‍රිම බහු අවයවක නම් වේ.

ස්වභාවික බහු අවයවක	කෘත්‍රිම බහු අවයවක
රබර්	පොලිතින්
ප්‍රෝටීන්	පොලික්ලෝරොඑතින්
DNA	ටෙක්ලෝන්
පිෂ්ටය	පොලිඑස්ටර්
සෙලියුලෝස්	නයිලෝන්
RNA	ටෙරලීන්
	පොලිස්ටිරීන්
	බේක්ලයිට්

බහු අවයවකවල වැදගත්කම

- ◆ ස්වාභාවික ද්‍රව්‍යවලට ආදේශ කළ හැකිවීම.
- ◆ අවශ්‍ය ගුණාංග සහිතව නිර්මාණය කළ හැකිවීම.

- ◆ භාවිතය පහසු වීම.
- ◆ විවිධ හැඩයන්ට නිපදවීමට හැකිවීම.
- ◆ ඕනෑම වර්ගයකින් වර්ණ ගැන්විය හැකි වීම.
- ◆ මිල අඩුවීම.

බහු අවයවකවලින් සිදුවන හානි

- ◆ ජෛව හායනයට ලක් නොවීම හේතුවෙන් පරිසරයේ එක්රැස්වීම.
- ◆ දහනයේ දී විෂ වායු පිටවීම.